

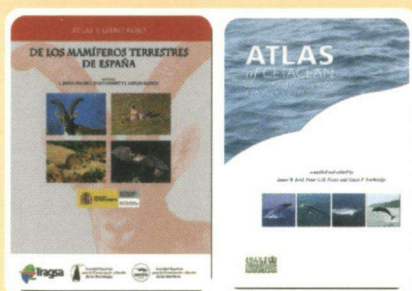
Hyperlink

De Vlaamse zoogdierdeskundige Dirk Criel bespreekt op geheel eigen wijze websites over zoogdieren.

Thema

Zoogdieratlassen op het internet

Zelden heb ik zo hard moeten werken om een thema voor Hyperlink in elkaar te boksen. Wat voor de hand leek te liggen, eindigde in een moeizame en langdurige zoektocht doorheen het internet, waarbij veel geduld en enige kennis van de voertaal onontbeerlijk was. Mijn bedoeling was nochtans eenvoudig: een lijstje opstellen van websites over de verspreiding van zoogdieren in de belangrijkste Europese landen. Dat was echter buiten de waard gerekend. De teller bleef lang op vier rubriekjes staan en dwong me bijna tot onvoorwaardelijke overgave. Doch via slinkse trefwoorden slaagde ik erin om alsnog een zootje bij elkaar te garen.

Om geen soort te missen, kan je best eerst eens alle in Europa ingeburgerde zoogdiersoorten overlopen op de website van de Europese zoogdierenorganisatie Societas Europaea Mammalogica (SEM) of van de Europese Unie. Dat zijn er heel wat meer dan je vermoedt. Download meteen ook de pas verschenen publicatie van het IUCN omtrent de actuele situatie van onze Europese zigers. Volstaat dit niet dan kan je nog een verspreidingskaartje op wereldniveau bekijken in de Franse Atlas des Mammifères.

Eens je de voorbereidende kaartliteratuur achter de kiezen hebt, kan de raadpleging van de nationale atlassen worden aangevat, al is het in de landseigen taal. Een beetje Latijn kan dan bij de soortopsporing helpen. De verspreidingskaartjes spreken voor zich, maar voor de schriftelijke uitleg word je als wereldburger aan je lot overge-

laten. Dat mag echter de pret niet bederven, want sommige atlassen zijn echte pareltjes van kennis en vormgeving. Onderaan vind je een alfabetisch lijstje van de landen waarover enige verspreidingsinformatie, die naam waardig, beschikbaar is. Ik kan ze niet allemaal bespreken maar vestig graag de aandacht op enkele uitschieters.

Italië rijdt het peloton ver vooruit. De atlas is zowel op een website als als pdf-bestand te raadplegen. Beide zijn echter geen kopie van elkaar. Ook de andere zuidelijke landen - Portugal en Spanje - hebben zich niet onbetuigd gelaten, al werkt de Portugese site tergend langzaam. Spanje overdrijft zelfs en telt maar eventjes drie websites met verspreidingsgegevens, waarvan de verspreidingskaartjes gelukkig identiek zijn aan elkaar. Frankrijk, maar ook Midden-Europese landen als Oostenrijk en Zwitserland, die nochtans anders niet om wat informatie verlegen zitten, stellen teleur. Ze beperken zich tot de rode lijstsoorten in de habitatrichtlijngebieden of laten ons geheel met onze honger zitten. Duitsland en het merendeel van de Scandinavische landen hinken eveneens achterop. De Deense verspreidingsite is zelfs op vakantie, waardoor het voorlopig onduidelijk blijft of die iets voorstelt. Enkel Noorwegen maakt zich verdienstelijk. Ook de alles onderzoekende Britten stellen enigszins teleur. Weliswaar krijg je een mooi overzicht op de website van het Joint Nature Conservation Committee (JNCC) gepresenteerd, maar eerlijk gezegd had ik van de Britten toch wat meer animo en uitleg verwacht. Enkel Schotland staat geheel op de kaart. Voor de Britten pleit wel dat ze al enige jaren terug de Noordwest-Europese zeezoogdieren netjes in kaart hebben gebracht. De leren daarentegen tonen alvast hoe het niet moet. Enige taalkennis is niet vereist want de inhoud beperkt zich tot in elkaar geflanste kaartjes. Gelukkig zijn die voor de habitatrichtlijnsoorten beter uitgewerkt.

En waar blijven België en Nederland hoor ik al fluisteren? Voor de verspreidingsgegevens in Nederland moet je bij de Natio-

nale databank Fauna en Flora zijn. De informatie is vooralsnog beperkt maar wel dynamisch omdat de kaartjes deel uitmaken van het inventarisatieproject 'Tel mee',

waardoor ze regelmatig worden geactualiseerd. Voor aanvullende informatie omtrent de soortenstatus kan je ondertussen terecht bij het Nederlands Soortenregister van Naturalis of in de Soortendatabase van het Ministerie van LNV. Vlaanderen laat zich evenmin onbetuigd. De zoogdierenwerkgroep van JNM en Natuurpunt heeft de verspreidingskaartjes van de recente zoogdierenatlas op het net gezet, al is het met een beknopte toelichting, maar wel met een Engelstalige versie. Het blijft wel een raadsel waarom de voorlopige verspreidingsatlas, die de recente Vlaamse zoogdierenatlas voorafging, nog steeds online is, terwijl die inmiddels totaal achterhaald is. Voor Wallonië blijft de informatie vooralsnog beperkt tot enkele soorten, terwijl het Brussel gewest - hoe klein het ook is - wel met een eigen zoogdierenatlas uitpakt. De Brusselse atlas beperkt zich tot kaartjes maar die zijn dan wel erg gedetailleerd.

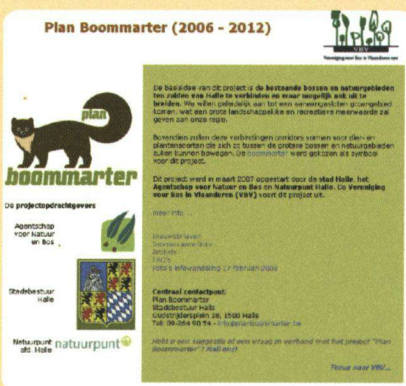
Mocht je nog weet hebben van een digitale zoogdierenatlas - Europees, nationaal of regionaal of zelfs daarbuiten - aarzel dan niet om de link door te geven aan de redactie van Zoogdier. We vullen hiermee de lijst op de website van de Zoogdierverseniging VZZ verder aan.

vzz.nl/links/zoogdierenatlassen-links.htm

Websites

Plannen voor de boomarter Nu de boomarter niet alleen in uitgestrekte wouden maar ook in bescheidener bosge-

bieden opduikt, vergroot de interesse voor dit springerige beestje. Tegelijk is het een goede gidssoort voor maatregelen die erop gericht zijn om bosverbindingen te creëren of te herstellen. Dit idee ligt aan de basis van een project dat de bestaande bossen en natuurgebieden ten zuiden van Halle (Brusselse regio - Vlaanderen) met elkaar wil verbinden en uitbreiden. Daarbij heeft men niet alleen de boomarter voor ogen maar ook tal van andere bosgebonden dier- en plantensoorten. De boomarter werd gekozen als symbool voor dit project. Het project wordt op een deelwebsite van de Vereniging voor Bos in Vlaanderen uitgegezet en via een digitale nieuwsbrief kunnen de activiteiten worden opgevolgd ①. De website is bescheiden van opzet. Het schetst nauwkeurig het werkgebied en levert een overzichtje van geplande maatregelen, maar tal van mogelijkheden om mensen voor het project warm te maken worden onbenut gelaten. Een oud zeer dat ik maar zal toeschrijven aan budgettaire eerder dan aan creatieve beperkingen. Omdat je toch gauw rond bent op deze website kan je gelukkig bij de Werkgroep Boomarter Nederland (WBN) - een werkgroep van de Zoogdierevereniging VZZ - wat leesachterstand inhalen ②. Op informatief vlak is deze beter gestoffeerd en enkele rubrieken zijn mooi en overzichtelijk opgebouwd. Maar ook hier wordt de mogelijkheid onbenut gelaten om het geheel naar een hoger niveau te tillen en hiermee het verschil te maken. De artikelen in de literatuurlijst kunnen bijvoorbeeld

worden gelinkt aan de desbetreffende samenvatting van het artikel dat via het internet raadpleegbaar is en bij uitzondering zelfs in zijn geheel kan worden bekeken. Ook enkele interne links - bijvoorbeeld voor de melding van verkeersslachtoffers - ontbreken. Ik zocht ook hopeloos naar een link met het boomarterfilmpje op ZoogdierTV waarvan op de site wel een foto is te zien? Hopelijk mogen mijn opmerkingen voor beide webbeheerders veeleer een aanmoediging dan een ontmoediging zijn.

- ① <http://planboomarter.be/>
② www.werkgroepboomarter.nl

Digitale publicaties

Probleem vleermuis De dwergvleermuis is allicht de meest voorkomende vleermuissoort in Europa en omwille van het talrijke voorkomen het best bekend bij de bevolking. Die bekendheid heeft ze mede te danken aan haar aanwezigheid in woningen en andere gebouwen, waardoor er wel eens eentje de dorpel bevuult of in de slaapkamer of het preekgestoelte verzeild geraakt. Er bestaan talrijke folders om mensen, die deze ongewenste medebewoner met bezem en vliegenmepper te lijf willen gaan, op andere gedachten te brengen. Tussen dit lijvige stapeltje springt een Italiaanse brochure er omwille van de

bijzondere illustraties tussenuit ③. Ze is zo fraai dat ze ook de niet-Italianen onder ons weet te bekoren.

③ http://www2.minambiente.it/pdf_www2/dpn/publicazioni/pipistrelli_intorno_noi.pdf

Surf ook even naar...

Bijzondere schuilplaatsen voor vleermuizen - vervolgje Wie in de vorige Hyperlink (2/2008) het stukje over de bijzondere schuilplaatsen gelezen heeft, wil ik nog een link ④ naar een heuse kunstmatige vleermuizengrot meegeven. Het gegeven was me bekend maar ik was er toen niet in geslaagd enige zinvolle informatie hierover te vergaren. Dit is bij deze rechtgezet. Tegelijk wil ik u het tijdschrift Bats aanbevelen waarin het artikel werd gepubliceerd en waarvan alle artikelen digitaal raadpleegbaar zijn ⑤.

- ④ www.batcon.org/batsmag/v15n4-4.html (Bats 1997 - Vol. 15, No 4.)
⑤ www.batcon.org (Publications → Bats Magazine)

Zoogdierevereniging VZZ op televisie? Uiteraard is het nog niet zover, afgezien van een fragmentje hier en daar op

de regionale zenders en bij Vroege Vogels van de VARA, maar met ZoogdierTV gaat het echter wel al een eind die richting uit. We maken immers handig gebruik van de mogelijkheid die YouTube ons biedt om filmpjes op het net te posten. Vandaar dat we voortaan met enige regelmaat filmpjes van bijzondere gebeurtenissen op het vlak van zoogdieren kunnen tonen. Deze worden in ons nieuwsoverzicht onder de rubriek Actueel van de VZZ-website aangekondigd ⑥ maar kunnen ook rechtstreeks op YouTube worden bekeken ⑦.

- ⑥ www.vzz.nl/nieuws
⑦ www.youtube.com/user/deZoogdierevereniging

Zoogdieren en vliegverkeer Afgezien van wat konijnen en een verloren gelopen haas of ree leveren zoogdieren op onze vliegvelden in het algemeen weinig problemen op. In het verre Canada daarentegen heeft men andere katten te geselen en stormen bijwijlen grotere zoogdierkalibers de startbaan op. Hoe zwaar het probleem weegt en hoe men dit aanpakt is uitgebreid te lezen in "Un ciel à partager" op de website van Transports Canada ⑧. En français of course!

- ⑧ www.tc.gc.ca/AviationCivile/Aerodrome-NavAer/Normes/ContrôleFaune/tp13549/menu.htm

Download

Potvissen tellen Ben je een geboren walvisonderzoeker of -activist maar heeft men jouw talent nog niet ontdekt, dan kan je je alsnog laten gelden in het spel WhaleQuest ⑨. Het spel is niet bestemd voor de rasechte "gamer", daarvoor is het wat te mak, maar een jonge zeebioloog in wording zal er allicht wel zijn of haar gading in vinden. De opzet is eenvoudig: walvissen tellen. Maar zoals in werkelijkheid kan je niet alles tellen en moet je keuzes maken en extrapoleren. Helaas geen gemakkelijke klus, temeer het de bedoeling is om slechts één soort te tellen en de andere links te laten liggen. Alvorens van start te gaan krijg je een korte vliegopleiding en determinatiecursus en pas als je daarin slaagt, kan je aan de slag. Geen geklungel dus; ook niet in de virtuele wereld. Mocht je de hoofdprijs binnenhalen dan zit je binnen de kortste keren op een onderzoeksschip in Madeira. Je moet dan wel eerst een Brits verblijfsadresje versieren want winnen mogen alleen Britse staatsburgers. Laat het jouw plezier niet vergallen.

- ⑨ www.whalequest.org.uk